

Ivan Rajović

DESTRUKCIJA ZLOĆE

Kad kažem „tranzicija“ onda mislim na srpsku tranziciju, što je sasvim posebna stvar, nešto za šta još nije skovana adekvatna leksema, budući da nema tog lingviste koji bi mogao sve karakteristike srpske tranzicije da podvede pod samo jednu reč. I drugi su prolazili i definitivno prošli kroz tranziciju ali je malo reći da je to za njih bio pičkin dim u odnosu na ovo što je nas zadesilo. Ali, poznato je da sve što nosi predznak „srpsko“ mora biti drugačije od svega što nije tako brendirano, a kada se kaže *drugačije* onda se pod tim podrazumeva „do bola zajebanije i odvratnije“ od svega poznatog. Poznato je već iz *učiteljice života* koja je od naših očiju dugo bila skrivana, da ni naš socijalizam nije bio nalik na druge, već sasvim drugačiji od svega do tada, a i kasnije, znanog. Tako i ovo što zovu srpskom demokratijom niko normalan ne bi nazvao ni okupacijom, budući da i pobednici uvek imaju više samilosti prema pobeđenima nego Srbin nad svojom podređenom bratijom. I kada se kaže srpska demokratija onda je odmah jasno da to sa demokratijom ima veze koliko i palma sa Betovenom. Prosto rečeno, to nema nikakve veze i sasvim je bez veze, što je sasvim logično. Nelogično je da se demokratijom naziva nešto, mada niko ne zna šta zapravo, što još nije izašlo iz tranzicije, niti se zna da li će i kada, kao što, a to sam već rekao, niko ne zna ni šta je zapravo ta takozvana srpska tranzicija. Uglavnom svi znaju jedno i sa sigurnošću mogu da tvrde: „to je ovo“, i tu nema greške. A do koje mere je čitava stvar zajebana, pokušaću da objasnim na sledećem primeru. U ratovima kakvi su,

uglavnom, do nedavno vođeni, znale su se dve bitne stvari, agresor i meta napada ili teritorija podložna aspiracijama osvajača, okupatora ili zavojevača. Tu je, naravno, narod koji može da bude kolateralna šteta, mada nije obavezno, tu su kurve, liferanti, zabušanti, ratni profiteri, rodolj-ubi ili domolj-ubi, u zavisnosti sa koje se strane gleda, ali i ostali ubi, otmi, zakolji i siluj. I to je to. Ah, da, tu su obavezno i dragoljubi ili kvislinzi, kako ih van Srbije zovu. To je čitav ansambl predstave i nema čovek potrebe sebi da nameće nepotrebne dileme. Zna se šta je kome u opisu posla i šta od koga može da se očekuje. Jedino što čoveka može da iznenadi jeste da mu se očekivanja ne ispune, što bi moglo da ga učini nešto srećnijim ali se to veoma retko događa, a moglo bi se reći – nikad. No, u ratu čovek i ne može imati bogzna kakva očekivanja, osim da sačuva živu glavu. Sve preko toga je luksuz, a sve ispod toga očekivani ishod.

U tranziciji, srpskoj dakako, ne samo da se ne zna šta je šta, već se ne zna ni ko je ko, ne zna se ni kad, ni zašto, a ni koliko. Ne zna se ništa. I to bi moglo da bude vrlo zabavno, nešto kao tutumiš, da ulog nije glava. U stvari, možda bi se u srpskoj tranziciji moglo sa dosta sigurnosti reći od čega je sve to počelo. I kraj. Sve ostalo je čista improvizacija svih učesnika u igri koja, ne retko, zna da bude i više nego surova. Poneki sado-mazo tip, u skladu sa svojim demokratskim pravom na različitost, mogao bi i da uživa u ovakvoj zabavi, ali su svi ostali u panici. Ta srpska tranzicija mu dođe nešto kao izvrnuta rukavica prethodnog stanja, kao naličje nečega što se činilo poznatim ili kao prekinuta partija šaha sa figurama na jednoj gomili gde su i kraljevi, i pioni, i topovi, i konji, samo figure koje tek ako stignu do svog mesta mogu da računaju na status koji im pripada, mada ne zadugo. Sve je u takvim okolnostima podložno promenama, poput dina u pustinji, sve osim zloće, pohlepe, cinizma, vlastoljublja i sebičnosti, sve osim gadosti koja prosto buja hraneći se tom negativnom tranzicionom energijom koja je, izgleda, jedan od najmoćnijih obnovljivih energetske resursa na kojima će ljudi budućnosti, ako ih bude, mleti žito, brijati se, puniti mobilne telefone i voziti automobile i jahte ili zmajevе. Sve što nije gad, makar amater, početnik ili tek pacer, nema šansu da preživi, bez obzira na sve teorije o životu koje je uspeo da pokupi iz knjiga i na sva bodrenja i podršku optimista iz svog okruženja. Sve što nije gad, biva izolovano, saterano u sebe i prepušteno laganom odumiranju u tišini sa povremenim uzletima depresivno maničnih psihoza. Cveću da bi uspevalo ponekad nedostaje malo đubreta, kako bi inače moglo da ima svest o sebi kao nečemu posebnom, lepom i

mirišljavom? Ali, kad se količina đubreta prespe preko dozvoljenih granica, onda je i cveću jedini spas da što pre postane đubre.

Možda narod u zemlji nedefinisanih granica, pod pritiskom tranzicionih promena sa rukovodstvom koje uglavnom čine poslušnici stranih vlada i plaćenici domaćih tajkuna i nema izbora. Jer, koliko god čovek da se prilagođava okolnostima, one su iz dana u dan sve surovije, tako da u cilju preživljavanja čoveku preostaje samo da pliva ili da tone, bez obzira na vremenske uslove i mrtvo-živi svet koji ga okružuje. Ko to na vreme može da shvati taj može da računa da će čak i u tranziciji, makar i na kratko, i bez najosnovnijih ljudskih svojstava, dakako, moći da oseti nešto od života. Ostali neće imati to zadovoljstvo.

A jednom, kada sve prođe, ako prođe, ništa neće biti kao što je bilo. Niko nikoga neće moći da pogleda u oči i da mu kaže ono što mu misli. A i čemu? Jer onaj ko nije na vreme shvatio da su dobar i lud braća rođena i da je zlo snaga koja donosi prosperitet i preokret, napredak i boljitak, šta god da su ga učili, ništa nije shvatio i, moglo bi se reći, uzalud je živio. Sve što je destruktivno samo destrukcijom može biti zaustavljeno i to mnogo jačom i organizovanijom od postojeće. Samo destrukcija destrukcije može biti spas iz onoga što su nazvali „srpskom tranzicijom“ i što deluje dosta smešno i naivno sve dok mu se ne uđe u suštinu, kao i mnoge druge opake stvari. A srpska tranzicija je, nadam se da ćemo se složiti, nešto najopakije što je do sada viđeno.

NEKOPRAVA

PR
DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>